

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0275-293
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Національний авіаційний університет
ID ОП у ЄДЕБО	26756
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Конфліктологія та практична медіація, другий (магістерський) рівень вищої освіти, 05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	05 Соціальні та поведінкові науки
Дата засідання	09.01.2020
№ протоколу	13
Доповідач	Кривенко Ірина Степанівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

<> відсутні

Обґрунтування:

довге поле

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	В цілому мета та цілі освітньої програми відповідають місії та стратегії ЗВО. Хоча в цілому цілі ОП співпадають з інтересами стейкхолдерів, студенти та роботодавці не залучалися до формулювання цілей та цільового наповнення ОП. Цілі ОП та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці. Програмні результати навчання ОП відповідають вимогам Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» за другим (магістерським) рівнем. Недостатньо врахований галузевий контекст.	В	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ECTS) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Зміст ОП відповідає предметній сфері навчання. Освітні компоненти сприяють формуванню соціальних навичок, що відповідає заявленим цілям програми. ОП містить освітні компоненти, які стосуються практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Відсутній навчальний план для заочної форми	Е	Зважаючи на те, що експертна група зазначає відсутність навчального плану для заочної форми навчання на поточний навчальний рік (попри наявність навчального плану для здобувачів денної форми навчання, хоча, згідно з інформацією на офіційному веб-сайті, навчання за цією ОП здійснюється тільки в заочній формі

		<p>навчання. У робочих програмах навчальних дисциплін не відображені результати навчання, то ж незрозуміло, як вони корелюють із програмними РН. Попри декларовану наявність широких можливостей здобувачів до вибору індивідуальної траєкторії навчання, студенти погано обізнані з процедурами вибору дисциплін, не мають змоги ознайомлюватися з їх анотаціями перед здійсненням вибору через їх відсутність у вільному доступі на веб-сайті. Запропоновані до вибору дисципліни в вибіркових блоках, попри різні назви, подекуди змістовно значно дублюють одна одну, що не дає можливості справді вільно обирати зміст матеріалу, що вивчається.</p>		<p>(https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/ects/informatsiya-po-programah/bakalavr-aki/navchalno-naukoviy-institut-neperervnoi-osviti/konfliktologiya-ta-praktichna-mediatsiya.html), відсутність відображення результатів навчання у робочих навчальних планах, та недостатню реалізованість можливостей вибору студентами індивідуальної траєкторії навчання, попри її декларованість ЗВО та наявність нормативно-документальної бази для її реалізації, вважаємо, що є підстави знизити оцінку за цим критерієм, зазначені зауваження вважати достатньо суттєвими, утім, такими, що можуть бути виправлені впродовж року.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	В	<p>Правила вступу на ОП є зрозумілими і висвітлені на офіційному сайті ЗВО. Водночас, програма фахового вступного випробування недостатньо повно враховує специфіку даної ОП. ЗВО має необхідні нормативні документи, що регламентують можливість академічної мобільності здобувачів ОП. Не розроблено механізм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.</p>	В	
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	Е	<p>Підбір, реалізація методів навчання за ОП відповідає принципам академічної свободи. На ОП застосовуються як традиційні методи навчання і викладання, так й інтерактивні. Імплементация дослідницького компоненту в освітній процес відбувається через введення науково-дослідної та переддипломної практик та написання магістерської роботи. Відсутні навчально-методичні комплекси (силабуси). Відсутня інформація на сайті кафедри про навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів. Вони також відсутні у репозитарії</p>	В	<p>Твердження експертів про «відсутність навчально-методичні комплексів (силабусів)» як про недолік є необґрунтованим, адже підкритерій 4.2 не передбачає наявності си́лабусів як обов'язкової вимоги, а поняття навчально-методичних комплексів загалом скасовує і у разі їх наявності вимагає пояснення їх доцільності на ОП. Зі звіту зрозуміло, що експертна група має ряд зауважень до робочих</p>

		ЗВО, на який посилаються у самозвіті. Здобувачі, які навчаються за даною ОП не проінформовані про можливості участі у наукових гуртках. Теми кваліфікаційних робіт затверджені після проходження переддипломної практики. У робочих програмах не відображено їхній перегляд та оновлення.		програм (щодо невідображення у них результатів навчання та щодо застарілості матеріалів, рекомендованих до вивчення), утім, саме зауваження про відсутність силабусів є недостатнім для зниження рівня за цим критерієм до Е. Відповідно до експертного звіту, ОП потребує змістового перегляду та оновлення матеріалів, пропонує студентам до вивчення. Також доцільно активніше залучати здобувачів до наукової діяльності.
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Форми контрольних заходів та критерії оцінювання в основному є зрозумілими для здобувачів вищої освіти, зазвичай оприлюднюються заздалегідь під час аудиторних занять. Форми атестації магістрів відповідають вимогам стандарту вищої освіти та передбачають публічний захист кваліфікаційної роботи та атестаційний екзамен. У ЗВО чітко окреслені процедури запобігання та врегулювання конфліктів під час проведення контрольних заходів. Водночас, форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів недостатньо повно описані у робочих програмах дисциплін та, як наслідок, відсутні у вільному доступі для студентів впродовж року. Система перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт знаходиться в процесі запуску та тестування, тому на момент візиту експертної групи не використовувалася. Відсутні чітко прописані критерії оцінювання кваліфікаційної роботи. Рекомендовано ознайомити здобувачів вищої освіти із процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат.	В	
Критерій 6.	Е	ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів, стимулює розвиток викладацької	Е	

Людські ресурси		майстерності через різні форми заохочення за досягнення у фаховій сфері. Водночас, відзначають відсутність відповідної академічної та професійної кваліфікації значної частини викладацького персоналу ОП, що не забезпечує у повній мірі досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Рекомендовано також посилити активність викладацького складу у підвищенні професійної кваліфікації відповідно до цілей та компетентностей ОП.		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Бібліотека, інфраструктура та обладнання ЗВО, а також навчально-методичне забезпечення дають можливість досягти визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. ЗВО забезпечує різноманітні форми підтримки здобувачів вищої освіти, має достатню матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу ОП, необхідну інфраструктуру для проведення таких форм занять за ОП, як тренінги, психологічні консультації, підготовка відео-презентацій тощо. Наявна чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми. Серед зауважень - відсутність психологічної служби університету; відсутність можливості дистанційної роботи із каталогами бібліотеки ЗВО, ознайомлення з бібліотечним фондом можливо лише через абонемент; відсутність	В	

		відкритого електронного доступу до ресурсів інших бібліотек; відсутність засобів для безперешкодного доступу маломобільних категорій населення до всіх приміщень університету.		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	Внутрішня система забезпечення якості освіти у ЗВО регулюється відповідними нормативними документами. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно із визначеною загальноінституційною політикою. На ОП враховується думка студентів під час перегляду та змін в ОП. Стейкхолдери (студенти, роботодавці) мають змогу брати участь у періодичному перегляді освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості як партнери. Відсутність у стейкхолдерів (студенти, роботодавці) розуміння, що таке освітня програма, її важливість для підготовки здобувачів вищої освіти, а також про різницю між ОП та навчальним планом спеціальності. Рекомендовано зробити регулярні опитування стейкхолдерів щодо якості ОП, програмних результатів навчання, проводити опитування роботодавців після проходження студентами практик, та змінювати ОП відповідно до їх пропозицій.	В	
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	В ЗВО визначено чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, які визначені відповідним положенням та представлені на офіційному сайті. Обсяг інформації, що оприлюднюється, не є достатній для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити	В	

		поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою, зокрема, на сайті не в повному обсязі висвітлена ОП та відсутня інформація щодо навчальних дисциплін та дисциплін вільного вибору. Інформацію щодо змін в ОП виявлено не було. Не всі посилання на веб-сайті працюють коректно.		
Критерій 10. Навчання через дослідження	-	-	-	-

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків GER резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Попри ряд в цілому дієвих сторін на ОП, вона не позбавлена слабких сторін і потребує вдосконалення, зокрема, рекомендовано:

1. Активніше залучати здобувачів, роботодавців, а в перспективі доєднувати і випускників до перегляду змісту ОП, коригування її цілей та програмних результатів.
2. Привести до чіткої прозорої кореляції цілі ОП та відповідне наповнення її освітніми компонентами задля можливості їх досягнення.
3. При перегляді ОП врахувати галузевий аспект та специфіку Національного авіаційного університету.
4. Розробити та подати у вільний доступ навчальний план для заочної форми навчання та окремих робочий навчальний план для ОП «Конфліктологія та практична медіація».
5. Привести робочі програми у відповідність до змісту ОП; відобразити в робочих програмах дисциплін результати навчання, які корелюватимуть із програмними РН.
6. Розробити та впровадити чіткі та зрозумілі процедури щодо ознайомлення та подальшого вибору здобувачами дисциплін вільного вибору; розширити перелік дисциплін вільного вибору, можливо за рахунок внесення дисциплін з інших ОП; розробити нормативну базу ЗВО щодо формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти.
7. Враховувати специфіку ОП при розробці програми фахового вступного випробування.
8. Розробити механізм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.
9. Розробити чіткі рекомендації до самостійної роботи студентів (враховуючи те, що понад 90% змісту навчання відводиться на самостійне опрацювання).
10. Розробити чіткі зрозумілі критерії оцінювання навчальних результатів студентів, описати та зробити їх доступними у робочих програмах дисциплін; чітко прописати та ознайомити здобувачів із критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи
11. Здійснювати системну перевірку кваліфікаційних робіт на відсутність/наявність академічного плагіату; ознайомити здобувачів вищої освіти із процедурою такої перевірки.
12. Оновити навчальний контент та списки рекомендованої літератури до навчальних дисциплін, опираючись на сучасніші теорії та дослідження.
13. Розробити вимоги та критерії оцінки завдань практики.
14. Забезпечити доступ до робочих програм та інших навчально-методичних матеріалів через дистанційні засоби (веб-сайт, репозитарій тощо).
15. Заохочувати студентів до наукової роботи, зокрема, через інформування про можливості участі у наукових гуртках та ін.
16. Підсилити професорсько-викладацький склад, залучаючи спеціалістів із професійною кваліфікацією, зокрема, професіоналів-практиків (не лише з наукової сфери, але й власне з прикладної ланки, де застосовуються компетентності, формування яких передбачено навчальним планом) та представників від роботодавців.
17. Забезпечити можливості дистанційної роботи із каталогами бібліотеки ЗВО, електронний доступ до ресурсів інших бібліотек.
18. Удосконалити роботу веб-сайту університету щодо прозорості і публічності доступу до навчальних матеріалів для здобувачів вищої освіти.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◇ умовну (відкладену) акредитацію ОП

Доповідач

І. Кривенко